

מושגים במטאורולוגיה הקשורים לנושא השרפות

קונבקציה

שינוי כיוון
רוח

חוסר משקעים

לחות

בריזה

קרינה, הסעה

תיעול הרוח

לחץ האוויר

שרב

אובך

יציבות

סוגי השיחים, עצים

טופוגרפיה

אינברסיה

טמפרטורה

שקע ברומטרי

רמה ברומטרית

רוחות
"מזרחיות"

טיוטת תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה "הגנה על ישובים מפני שריפות יער".
בתוקף סמכותי לפי סעיפים 42, 46, 128 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה התשע"ב 2012...

הגדרות 1. "אחראי"- מי שחלה עליו האחריות לקיום הוראות בעניין בטיחות ואש והצלה
בנכס, כמשמעותו בסעיף 40 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012;
"אחראי ליער" – אחראי לנכס שהוא יער, לרבות -

- (1) הקרן הקיימת לישראל;
- (2) הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לגבי שטח
שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע, או לגבי שטחים אחרים שהוכרו לה כדין, למעט שטחים שאין לה
סמכות כניסה אליהם לצורך ביצוע הפעולות, בין מכוח דין ובין מכוח חוזה;
- (3) רשות מקומית;
- (4) רשות מקרקעי ישראל;
- (5) נתיבי ישראל - החברה הלאומית לתשתיות תחבורה
- (6) משרד הביטחון או צה"ל;
- (7) אדם פרטי.

"אחראי להכנת תכנית הגנה" - אחראי ליער או מי מטעמו;
חוק גנים לאומיים- חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי
הנצחה, התשנ"ח – 1998

"יישוב מוגן" – אחד מאלה, או אזור בתחומו, אשר המרחק ממנו לבין
העצים או השיחים בקצה היער הוא 76 מטרים או פחות, ואשר נמצא כי בשל קרבתו ליער
נמצא בסיכון לפגיעה כתוצאה משריפת יער -

(1) מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית;

(2) יישוב שהוא חלק ממועצה אזורית;

(3) עירייה;

(4) מתחם של מבנים, או מתקן, המשמשים למטרת

מגורים, תעשייה, מסחר, חינוך, בטחון, או כל מטרה אחרת.

"יער" – שטח יער קיים, בין טבעי ובין נטוע אדם, לרבות חורש טבעי,

בוסתנים, ונטיעות בגדות נחלים, לרבות יער הנמצא בשטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת
טבע;

מושב בדרום - ישראל

"כביש" – חלק הדרך המשמש לתנועת כלי רכב, למעט שולי הדרך;

"בתי יישוב" – לרבות מבנים המשמשים למגורים, פעילות ציבורית, תעשייה, מלאכה, חקלאות, תיירות ואחסון; בין שבנויים בפועל ובין שמיועדים לבינוי על פי תכנית מקומית או מפורטת מאושרת, כמשמעותה בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה- 1965 (במסמך זה- חוק התכנון והבניה);

"מרחק"- מרחק הנמדד בקו אווירי בין נקודה לנקודה;

"דרך עפר היקפית"- דרך עפר בתחום מעטפת ההגנה של היישוב;

"פקודת היערות" – פקודת היערות, 1926;

קו חיץ ביער (פרד): דרך, רצועה ראשונה, רצועה שנייה

"קטע כביש מוגן"- קטע כביש החיוני לצורך הגעה ליישוב או ליציאה ממנו, או לצורך ביצוע פעולות כיבוי והצלה, אשר המרחק בינו לבין העצים או השיחים בקצה היער הוא 10 מטרים או פחות, ואשר נמצא כי בשל קרבתו ליער נמצא בסיכון לפגיעה כתוצאה משריפת יער;

"רשות מקומית"- עירייה או מועצה מקומית;

"שטח חקלאי צמוד" – שטח חקלאי שהמרחק בינו לבין בתי היישוב קטן מ- 26 מטרים;

קו חיץ ביער (פרד): רצועה ראשונה, רצועה שנייה

		"תחום יישוב" – אחד מאלה -
(1) לגבי עירייה – כפי שנקבע על פי פקודת העיריות [נוסח חדש];		
(1) לגבי מועצה מקומית, שאינה מועצה אזורית – כפי שנקבע על פי צו המועצות המקומיות (א), תשי"א – 1951 או על פי צו המועצות המקומיות (ב), תשי"ג – 1953;		
(1) לגבי ישוב שהוא חלק ממועצה אזורית – כפי שנקבע על פי צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח – 1958;		
"תכנית הגנה" – תכנית ליצירת מעטפת הגנה לישוב מוגן או רצועות הגנה לקטעי כביש מוגן;		

תכנית הגנה על יישוב וכביש מוגן	2.	א- בסעיף זה -
		"אזור מפגש" – אזור בו המרחק בין העצים או השיחים בקצה היער לבתי היישוב או לשטח חקלאי הצמוד להם הוא 76 מטרים או פחות (להלן – המרחק המזערי);
		"בתי יישוב קיצוניים" – בתי יישוב סמוכים לאזור מפגש, שהם הקרובים ביותר לקצה תחום היישוב;
		"בתי יישוב שאינם מוגנים" – בתי יישוב קיצוניים, שאינם מוגנים על ידי מעטפת ההגנה, כמפורט בסעיף קטן (ג) להלן;
		"היתר בנייה" – כמשמעותו בחוק התכנון והבניה;
		"חזית מבנה" – חזית המבנה הפונה אל היער, לרבות גינה הצמודה למבנה, שמתקיימת בה תחזוקה והשקיה קבועה, ועד למרחק של ארבעה מטרים מחזית המבנה;

"יער הגובל ביישוב" – יער שיש בו אזור מפגש;

א- אחראי להכנת תכנית הגנה יכין ויביא לאישור מפקד המחוז שבתחומו מצוי היער, תכנית הגנה ליצירת מעטפת הגנה ליישוב מוגן או ליצירת רצועות הגנה לקטעי כביש מוגן, בהתאם למפורט במסמך זה.

א- מיקומה של מעטפת ההגנה ליישוב מוגן ייקבע על פי חזיתות המבנים של כל בתי היישוב הקיצוניים, אלא אם כן מתקיימים כל אלה -

(1) הנתונים הטבעיים של השטח או מיקום המבנים אינם מאפשרים יצירת מעטפת הגנה מסביב לכל בתי היישוב הקיצוניים;

(1) הותקנו אמצעים אחרים לעיכוב התפשטות האש אל עבר בתי היישוב הקיצוניים שאינם מוגנים, כגון אמצעי כיבוי מתאימים ויצירת שטח הפרדה בין המבנים ליער;

(1) ננקטו אמצעים מתאימים לחילוץ מידי מבתי היישוב הקיצוניים שאינם מוגנים למניעת פגיעות בנפש במקרה של שריפה ביער;

(1) מספר הבתים הקיצוניים שאינם מוגנים על ידי מעטפת ההגנה צומצם במידת האפשר;

א- על אף האמור בסעיף קטן (ג), בתי יישוב קיצוניים, שניתן לגביהם תצהיר חתום בידי מהנדס הועדה המקומית לתכנון ובנייה או מהנדס הרשות המקומית, או מהנדס או אדריכל שהוסמך על ידי אחד מהם, המציין כי לפי ידיעתו נבנו ללא היתר בנייה, ואשר לפי בדיקת ואישור בכתב של האחראי להכנת תכנית ההגנה אינם משמשים לכל מטרה שהיא למעט אחסון, לא ישמשו לצורך קביעת קו המעטפת.

א- על אף האמור בסעיף קטן (ג), מיקומה של מעטפת ההגנה ליישוב מוגן אשר לבתיו צמוד שטח חקלאי, יכול שתיקבע בקצה השטח החקלאי, ובלבד שהמרחק בין בתי היישוב הקיצוניים ליער לא יפחת מ-76 מטרים.

א- על אף האמור בסעיף קטן (ג) רשאי מפקד מחוז להחליט כי מיקומה של מעטפת הגנה ליישוב מוגן ייקבע על פי חזיתות המבנים של כל בתי היישוב הקיצוניים הבנויים בפועל, ולא על פי אלה המיועדים לבינוי על פי תכנית מקומית או מפורטת מאושרת, כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה. בהחלטתו ישקול מפקד המחוז, בין השאר, את הזמן המוערך למימושן ואת רמת הפגיעה בהגנה על היישוב מפני שריפת יער במידה ומעטפת ההגנה תיקבע שלא על פי חזיתות המבנים הבנויים בפועל.

א- על אף האמור בסעיף קטן (ג) רשאי מפקד מחוז להחליט כי מיקומה של מעטפת הגנה ליישוב מוגן ייקבע על פי חזיתות המבנים של כל בתי היישוב הקיצוניים הבנויים בפועל, ולא על פי אלה המיועדים לבינוי על פי תכנית מקומית או מפורטת מאושרת, כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה. בהחלטתו ישקול מפקד המחוז, בין השאר, את הזמן המוערך למימושן ואת רמת הפגיעה בהגנה על היישוב מפני שריפת יער במידה ומעטפת ההגנה תיקבע שלא על פי חזיתות המבנים הבנויים בפועל.

במעטפת ההגנה ליישוב מוגן יתקיימו הוראות אלה -

(1) באזור הסמוך לבתי היישוב או השטחים החקלאיים הצמודים להם – רצועה שרוחבה לא יפחת מ - 26 מטרים, ואשר יתקיימו בה הכללים הקבועים בתוספת הראשונה (להלן – הרצועה הפנימית);

(1) בתחומי הרצועה הפנימית ולכל אורכה – דרך עפר שרוחבה לא יפחת מ - 6 מטרים, אשר תהיה נקייה מכל עץ או צמח, ותאפשר מעבר חופשי לכלי רכב לכיבוי ולחילוץ (להלן – דרך עפר היקפית).

(1) ברצועה הפנימית יהיו דרכים המאפשרות מעבר מהיר לרכבי כיבוי מן היישוב לדרך העפר ההיקפית;

(1) בצמוד ובמקביל לרצועה הפנימית – רצועה שרוחבה לא יפחת מ – 50 מטרים, ואשר יתקיימו בה הכללים הקבועים בתוספת השנייה (להלן – הרצועה החיצונית);

רצועת הגנה לקטע כביש מוגן, תיקבע כך שבצמידות לקטע הכביש המוגן, משני צידיו ובמקביל אליו, ברצועה שרוחבה לא יפחת מעשרה מטרים יתקיים אחד או יותר מאלה:

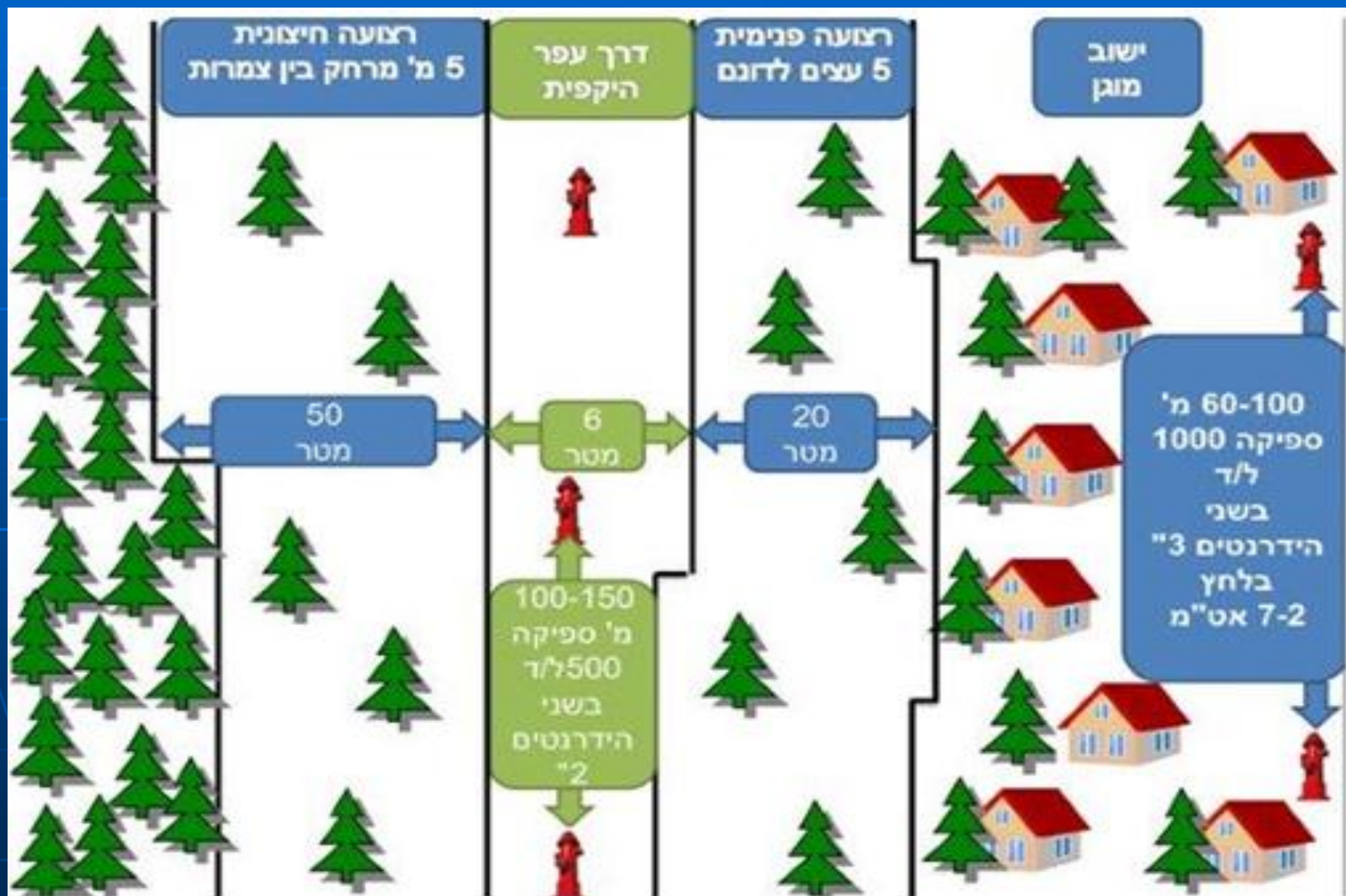
(1) ההוראות הקבועות בתוספת הראשונה;

(1) תחזוקה והשקיה קבועה של העצים והצמחייה.

הרשות הארצית לכבאות והצלה מחוז חוף

תחנה אזורית זבולון תחנה אזורית חיפה תחנה אזורית חדרה

תכנית ההגנה תכלול פרטים אלה:	(ט)
<u>(1) תשריט ערוך בקנה מידה של 1:10,000 על גבי מפות של המרכז למיפוי ישראל, המפרט את מיקום מעטפת ההגנה; לעניין זה, מיקום מעטפת ההגנה יכלול, לכל הפחות, את כל הפרטים האלה:</u>	
א- מיקום הרצועות ודרך העפר ההיקפית, התשתיות והדרכים המובילות ליישוב ופנים היישוב.	
א- מיקום בתי היישוב והשטחים החקלאים הקיימים הנמצאים באזור המפגש;	
א- מיקום הדרכים להגעת כלי רכב מן היישוב לדרך העפר.	

(1) תשריט ערוך בקנה מידה של 1:10,000 על גבי מפות של המרכז למיפוי ישראל, המפרט את מיקום קטעי הכבישים המוגנים ורצועות ההגנה, כמפורט סעיף קטן (ח) ;

(1) מיני העצים והשיחים הקיימים וצפיפותם באזור מעטפת ההגנה ורצועות ההגנה ;

(1) מידע לעניין העצים שיש להעתיק או לכרות לצורך יצירת מעטפת ההגנה ורצועות ההגנה, לרבות מינם;

(1) מידע לעניין העצים שיש לבצע בהם גיזום ענפים תחתיים, תוך ציון גובה הגיזום, לצורך יצירת מעטפת ההגנה ורצועות ההגנה, לרבות מינם.

(1) אם קיימת חריגה בתכנית ההגנה מכללים אלו, יצוינו פרטי החריגה המתבקשים ונימוקיהם .

(1) פרטי האחראים ליער ודרכי יצירת קשר עמם.

תחזוקה שוטפת	7.	א- השלים אחראי את ביצועה של תכנית הגנה בשטח שעליו הוא אחראי, יוודא כי פרטי תכנית ההגנה מקוימים ויבצע כל עבודה הנדרשת לצורך ביצוע פרטי תכנית ההגנה שאושרה, לרבות פעולות תחזוקה שוטפת, ניקוי, הסרת מכשולים, דילול צמחייה, גיזום ורעייה.
		א- אחת לשנה ידווח אחראי ליער למפקד המחוז בדבר העבודות שבוצעו.

מבנה ומתקן מוגנים ביישוב מוגן	9.	א- בסעיף זה-
		"בניין מסחרי" – מבנה המכיל חדרי משרדים או המכיל חדרים לעסקים הטעונים רישוי לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968;
		"מבנה מוגן" – בניין מסחרי, בניין ציבורי, מפעל תעשייה, או מחסן הנמצאים ביישוב מוגן;
		"מחסן" – מקום מקורה או בלתי מקורה, ששטחו מעל 21 מ"ר, המשמש לאחסנת טובין שטמפרטורת ההתלקחות שלהם היא עד 800 מעלות צלזיוס;
		"מפעל תעשייה" – מפעל המשמש למלאכה או לתעשייה;

"מתקן מוגן" – אחד מאלה, הנמצא ביישוב מוגן -

(1) מתקן לאחסון חומרי דלק ושמן בכמות הגדולה מ - 1000 ליטרים;

(1) מתקן לאחסון גז בכמות הגדולה מ – 460 ליטרים;

(1) תחנת דלק;

א- האחראי יוודא כי בשטח המקיף מתקן מוגן, בצמוד לגבולות המתקן, תימצא רצועה שרוחבה לא יפחת מ – 15 מטרים, נקייה מכל עץ וצמח למעט גינה שמתקיימת בה תחזוקה והשקיה קבועה.

	א- בשטח המקיף מבנה מוגן יקוימו על ידי האחראי הוראות אלו-
	(1) בצמוד ולאורך קירות המבנה – רצועה שרוחבה לא יפחת משלושה מטרים, נקייה מכל עץ וצמח, למעט גינה שמתקיימת בה תחזוקה והשקיה קבועה;
	(1) בצמוד לרצועה האמורה בסעיף משנה (1) – רצועה שרוחבה לא יפחת מ-7 מטרים, אשר יתקיימו בה ההוראות הקבועות בתוספת הראשונה למסמך זה.
	א- בכל מבנה מוגן ומתקן מוגן יוצב על ידי האחראי שילוט במקום בולט, שיכלול -
	(1) כללי התנהגות בעת שריפה;
	(1) פירוט לגבי ציוד כיבוי זמין ומיקומו;
	(1) דרכי מילוט ויציאה מן האזור;
	(1) דרכי יצירת קשר עם תחנת הכיבוי הקרובה, ועם גורמי החירום ברשות המקומית.

אספקת מים	10.	(א) אספקת המים והתקנת צנרת ומתקנים נוספים כנדרש לצורכי טיפול באירוע כבאות והצלה (להלן- חובות אספקה והתקנה) בתחום יישוב מוגן תיעשה בהתאם לכללים שייקבעו לפי סעיף 46(ד) לחוק. (ב) אין באמור בסעיף משנה (א) כדי לגרוע מסמכות מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוֹב לקבוע חובות אספקה והתקנה שונות לאזורים שונים בתחום היישוב המוגן. (ג) לעניין סעיף זה "תחום יישוב מוגן"- לרבות דרך העפר ההיקפית .
------------------	------------	--

מחסן ציוד כיבוי אש ביישוב מוגן	11.	א- רשות מקומית תציב ותתחזק בכל יישוב מוגן מחסן ציוד כיבוי (להלן – מחסן כיבוי); ציוד הכיבוי במחסן הכיבוי יכלול את הפריטים המפורטים בתוספת השלישית.
		א- מפקד המחוז או נציגו יהיו רשאים להורות על הוספת מחסני כיבוי ביישוב או הוספת פריטים למחסן הכיבוי, שאינם מצוינים בתוספת השלישית, וזאת בשים לב לגודלו של היישוב ולסיכונים הקיימים.
		א- ביישוב מוגן שהוא מתחם מבנים או מתקן, מפקד המחוז רשאי להורות, בשים לב לגודל המתחם או המתקן ולסיכונים הקיימים, כי אין חובה להציב בו מחסן כיבוי או כי ניתן להפחית מצידוד הכיבוי הנמצא בו.
		א- מיקומו של מחסן הכיבוי ביישוב ייקבע לאחר התייעצות עם מפקד המחוז או נציגו.

נטיעת יער	12	(א)הובאה תכנית נטיעה של יער בסמוך לכביש או ליישוב בפני מפקד המחוז או קצין שהוא הסמיכו כאמור בסעיף 45 לחוק, ומצא כי בהתאם לתכנית הנטיעה המתבקשת יתקיים אחד מאלה: (1) יינטע יער במרחק של 10 מטרים או פחות מקטע כביש החיוני לצורך הגעה ליישוב או ליציאה ממנו, או לצורך ביצוע פעולות כיבוי והצלה; (2)ייווצר אזור מפגש בין יישוב ליער; יבחן מפקד המחוז או הקצין המוסמך אם קיומו של יער על פי תכנית הנטיעה יביא לכך שיישוב או קטעי כביש יימצאו בסיכון כתוצאה משריפה ביער. (ב)נמצא כי ישוב או קטעי הכביש עשויים להיקבע כמוגנים לאחר נטיעת היער, באחריות מגיש תכנית הנטיעה לשנות את תכנית הנטיעה, או לקדמה בהסכמת היישוב, בדרך שתבטיח עמידה בדרישות הרשות הארצית לכבאות והצלה עם נטיעת היער, ובלבד שהעצים, שיינטעו במרחק של עד 76 מטרים מהיישוב, יהיו מהמינים המפורטים בתוספת הרביעית.
------------------	-----------	---

תוספת ראשונה

(סעיפים 2(ז)(1), 2(ח)(1), 9)

(1) צפיפות העצים, לא תעלה על 5 עצים בשטח של דונם אחד, והמרחק בין צמרות העצים לא יפחת מ- 10 מטרים;

(1) עצים שגובהם 3 מטר ומעלה - ענפי העצים ייגזמו עד לגובה שלא יפחת מ- 3 מטרים מהקרקע;

(1) עצים שגובהם נמוך משלושה מטרים- ענפי העצים ייגזמו עד לגובה שלא יפחת מגובה השיח הקרוב ביותר המצוי בקרבת העץ.

(1) המרחק בין חזית הבתים לצמרות העצים לא יפחת מחמישה מטרים; כללה חזית המבנה גינה שיש בה עץ, שגובהו מעל 2 מטרים ושאינו מהמינים המפורטים בתוספת הרביעית המרחק האמור לא יפחת מ- 10 מטרים;

(1) לא ימצא עץ ממשפחת האורניים (Pinaceae) מסוג אורן (Pine) במרחק של עד 10 מטרים מחזית המבנה, לרבות בתוך הגינה הצמודה לחזית המבנה.

(1) כיסוי הקרקע על ידי שיחים לא יעלה על מחצית השטח, תוך יצירת קבוצות של שיחים, המופרדות על ידי מעברים נקיים מכל צמח ברוחב של 6 מטרים לפחות; גובה השיחים לא יעלה על 1.20 מ'.

תוספת שלישית	
(סעיף 11)	
(1) 5 זרנוקי כיבוי "2;	
(1) 20 זרנוקי כיבוי "1;	
(1) 2 מזנק רב שימושי "2;	
(1) 10 מזנק רב שימוש "1;	
(1) 10 מתאמים מ – "2 ל – "1;	
(1) 10 מחבטי כיבוי;	
(1) 2 מתאם שטורץ "3"/2;	
(1) 10 מתאם שטורץ "1"/2;	
(1) 5 מפתחות ברז כיבוי;	
(1) 4 מרססי גב 20 לי';	
(1) נישמיות חד פעמיות.	

תוספת שנייה	
(סעיף 2(ז)(4))	
(1) המרחק בין צמרות העצים לא יפחת מ- 5 מטרים;	
(1) עצים שגובהם 3 מטר ומעלה ענפי העצים ייגזמו עד לגובה שלא יפחת מ- 3 מטרים מהקרקע;	
(1) עצים שגובהם נמוך משלושה מטרים- ענפי העצים יגזמו עד לגובה שלא יפחת מגובה השיח הקרוב ביותר המצוי בקרבת העץ.	
(1) דילול גזעים במיני חורש.	

תוספת רביעית

סעיף 12

שם לועזי

שם עברי

אלון מצוי *Quercus calliprinos*

אלון תולע *Quercus boissieri*

אלון תבור *Quercus ithaburensis*

מיש דרומי *Celtis australis*

חרוב מצוי *Ceratonia siliqua*

שיזף מצוי *Zizphus spina-christi*

ברוש מצוי *Cupressus sempervirens*

זית *Olea europaea*

ער אציל *Laurus nobilis*

קטלב מצוי *Arbustus andrachne*

מורן החורש *Viburnum tinus*

אגס סורי *Pyrus syriaca*

לבנה רפואי *Styrax officinalis*

בר זית בינוני *Phillyrea latifolia*

אלה אטלנטית *Pistacia atlantica*

כליל החורש *Cercis siliquastrum*

אדר סורי *Acer obtusifolium*

אלה ארצישראלית *Pistacia palaestina*

בוקיצה שעירה *Ulmus minor*

עוזרר קוצני *Crataegus aronia*

שיטים *Acacia*

אקליפטוס *Eucalyptus*

קו חיץ ביער (פרד): דרך, רצועה ראשונה,

אספקת מים סדירה בברזי השריפה כמפורט להלן:

אספקת מים

אספקת המים הכוללת לברזי הכיבוי בישוב תהיה 1500 ליטר לדקה לפחות בלחץ של בין 2 ל-7 אטמוספרות.

הבהרה: בישובים בהם קיימים מבנה תעשייה/מסחר/בתי מלון וכד' בהם נדרשים להתקין מערכת כיבוי במים ואמצעי כיבוי נוספים במסגרת מניעת דליקות יש להוסיף את אספקת המים הנדרשת לאספקת המים כאמור לעיל.

תשתית מים חיצונית בדרך ההיקפית:

בכל חלקי הישוב הגובלים עם יער או חורש טבעי תותקן רשת אספקת מים עם ברזי שריפה 3" במרחקים של בין 60 ל-100 מטר בין ברזי הכיבוי ואספקת מים לברזי הכיבוי תהיה 500 ליטר לדקה בלחץ של בין 2 ל-7 אטמוספרות להפעלת שני ברזי כיבוי במקביל.

במאמץ משותף נמנע את השריפות ונתרום להצלת נפש ורכוש.

"הטיפול הטוב ביותר בשריפה – הוא למנוע אותה"

שאלות